

Сутність державної інвестиційної політики

Інвестиції – це всі види майнових, фінансових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти діяльності, в результаті чого створюється продукт (прибуток) або досягається соціальний ефект. Це витрати на створення, розширення, реконструкцію основного капіталу, а також пов'язані з цим зміни оборотного капіталу. Процес вкладення названих цінностей називається **інвестиційною діяльністю**, яку здійснюють **інвестори**, – фізичні та юридичні особи, в тому числі й органи державної влади та управління. Саме інвестиції є визначальним джерелом перетворення структури економіки з метою підвищення економічної ефективності.

Розрізняють багато різних видів інвестицій, залежно від підходів до їх класифікації.

Валові інвестиції – це сукупний обсяг капіталовкладень у структурі національної економіки, який здійснюють усі її суб'єкти для задоволення своїх різноманітних потреб.

Чисті інвестиції – це різниця між валовими інвестиціями та амортизацією, тобто це витрати, які фактично спрямовуються на розширення обсягів національного основного капіталу.

Прямі інвестиції – здійснюються безпосередньо інвестором.

Непрямі інвестиції опосередковуються посередником, який, переважно, є представником кредитного сектору (банком, інвестиційною компанією, кредитною спілкою тощо).

*В залежності від терміну здійснення розрізняють **коротко-** (до 1 року) та **довгострокові інвестиції**.*

Внутрішні інвестиції – джерелом інвестування яких є національні та внутрішні ресурси.

Зовнішні інвестиції – інвестиції, що здійснюються нерезиденти країни, мають спеціальний, відмінний режим.

Реальні інвестиції – вкладання коштів безпосередньо у придбання виробничого устаткування.

Фінансові інвестиції – капіталовкладення у цінні папери, акції та інвестиційні сертифікати підприємств.

Державна інвестиційна політика – це діяльність держави щодо регулювання інвестиційної діяльності з метою реалізації економічної, науково-технічної та соціальної політики. Іншими словами, це комплекс економічних, організаційно-правових та інших заходів держави, спрямованих на створення сприятливого інвестиційного клімату, структурну перебудову, підвищення ефективності національної економіки.

Основним об'єктом державного регулювання на сьогоднішньому етапі є **інтелектуальні інвестиції** (*патенти, ліцензії, ноу-хау, в розвиток людини*), поширення яких сприяє розвитку нових технологій та якісному оновленню структури національної економіки.

Особливого значення сьогодні набувають **інвестиції в людський капітал** – під ними прийнято розуміти будь-який захід, що спрямований на підвищення продуктивності праці робітників через освіту, поліпшення здоров'я, підвищення мобільності робочої сили, підвищення кваліфікації та набуття додаткових здібностей.

Державне регулювання інвестиційної діяльності включає в себе:

- пряме управління інвестиціями (державне інвестування, державні контракти);
- опосередковане управління (спрощений податковий режим, регулювання умов інвестиційної діяльності);
- контроль за законністю здійснення інвестиційної діяльності всіма учасниками та інвесторами.

Складовими механізми реалізації інвестиційної політики є:

- система оподаткування з визначенням суб'єктів та об'єктів оподаткування, податкових ставок, пільг;
- облікова та відсоткова політика, операції на фондовому ринку;
- грошова політика – забезпечення стабільності національної валюти;
- амортизаційна політика;
- бюджетна політика та політика державних інвестицій;
- державні норми, стандарти;
- державна експертиза інвестиційних проектів;
- зовнішньоекономічна політика;
- цінове регулювання та інше.

Основні **принципи** державного регулювання інвестиційних процесів:

1. Підвищення ролі власних джерел інвестування національної економіки.
2. Децентралізація інвестиційного процесу (передача функції забезпечення інвестиціями суб'єктам господарювання та місцевим органам самоврядування).
3. Розміщення централізованих капіталовкладень на конкурсній основі.
4. Фінансування інвестиційних проектів відповідно до державних цільових програм (принцип адресності) та інше.

Фінансовими **джерелами** інвестиційної діяльності є *внутрішні* та *зовнішні* (іноземні) інвестиції.

Основними **шляхами залучення** інвестицій є: підвищення рентабельності підприємств і можливостей самофінансування; створення галузевих та міжгалузевих фондів амортизації; випуск цінних паперів під конкретні проекти для широкого залучення коштів підприємств і населення та інше.

Реалізація інвестиційної політики держави передбачає розробку інвестиційних проектів, їх аналіз.

Інвестиційний проект – це планування, аналіз та освоєння інвестицій.

Використана література:

1. Яковенко Р. В. Національна економіка : навч. посіб. / Роман Яковенко. – Кіровоград : „Пік”, 2009. – 548 с. : іл.
2. Яковенко Р. В. Національна економіка : навч. посіб. / Роман Яковенко. – [2-ге вид., випр.]. – Кіровоград : „КОД”, 2010. – 548 с. : іл.
3. Яковенко Р. В. Глумачний англо-український словник економічних термінів з елементами теорії та проблематики. Дидактичний довідник / Роман Яковенко. – [Вид. 2-ге, випр.]. – Кіровоград : видавець Лисенко В.Ф., 2015. – 130 с.
4. Яковенко Р. В. Основи теорії економіки для технічних спеціальностей : навч. посіб / Роман Яковенко. – Кіровоград : „Поліграф-Сервіс”, 2009. – 120 с. : іл.
5. Яковенко Р. В. Державне регулювання економіки : конспект лекцій / Роман Яковенко. – Кіровоград : КНТУ, 2012. – 40 с. : іл.

Р. В. ЯКОВЕНКО,
к.е.н., доцент